

tórium területéről, illetve a szomszédos kerengőszakaszból kerültek elő. Ugyancsak a refektóriumban találtuk meg egy négyszögletes reneszánsz kőlámpás számos töredékét. Elképzelhetőnek tartjuk, hogy az oszlop ezt a lámpást tartotta. A terem ÉK-i sarkában egy lavabo – torzfejes vízköpőkkel díszített – medencéjének töredékeit és néhány kisméretű háromujjas bordát találtunk a pusztulási rétegben. A refektórium alatti pince ÉNy-i sarkában négyszögletes területet körbezáró téglafal, és a középpillér mellett egy nagyobb alapozási tömb került elő. Ezek eredeti funkciója egyelőre tisztázatlan. A pincét még a középkorban feltöltötték. Megtaláltuk a pince földemgerendáinak elkorhadt maradványait, ami arra vall, hogy a pince feltöltésekor a gerendákat nem szedték fel. A feltöltésben egy szemeskályha zöld mázas, tál alakú szemeire leltünk. A mélyítést nem fejeztük be. a pince feltöltésével együtt megemelték a refektórium padlószintjét is. E falazótéglákból készült burkolat épen csak a terem ÉK-i sarkában elhelyezett ajtó fölkéjében maradt ránk, de néhány foltját még a középpillértől ÉNy-ra is megtaláltuk. A középső reneszánsz oszlopbázis alsó részén megfigyelhető a megemelt padlószint tégláinak habarcslenyomata. E padló téglái között, illetve fektetőhabarcsának felületén megfigyelhetőek voltak egy elszenesedett gerendarács nyomai, amely valamiféle padokat tartó dobogó vázát alkothatták. Az ÉNy-i sarokban, a pincében megfigyelt téglafalak közti föld-betöltésre ültetve egy szemeskályha tömör kő-tégla alapozása került elő. A kályha téglából épített tűzpadkájának is megtaláltuk csekély maradványait, felületén számos mázatlan tál alakú kályhaszemmel. A téglalap alakú kályha fűtőnyílása a konyhával közös falon nyílt, alja fennmaradt. A kályha és a Ny-i fal között keskeny sut alakult ki, amelynek téglapadlója egy lépcsőfokkal magasabban van a refektórium padlójánál, feltehetően a fa dobogók szintje egyezhetett meg vele.

Munkatársak: Kocsis Edit, Kovács Annamária

SZŐKE MÁTYÁS – BUZÁS GERGELY –
LASZLOVSZKY JÓZSEF

191. Visegrád, Királyi palota

(Pest megye) **Kk**

A királyi palotához É-ről kapcsolódó kert területén augusztustól novemberig folytatódtak a régészeti ásatások, és az ehhez kapcsolódó archeobotanikai vizsgálatok.

A kert ÉNy-i részén még tavaly részben feltárt 14. század eleji, két helyiséges, fűtőkemencés, valószínűleg fából épült ház kutatása az idén befejeződött.

Az ásatás során tisztázódott a ház teljes alaprajza, és az előkerült gazdag kerámia és érem leletanyag alapján a kora is egyértelműen a 14. század első felére volt keltezhető.

A kert másik, ÉK-i részén lévő középkori pince fölött még 1967-ben Héjj Miklós múzeumigazgató kisebb kutatást végzett, amelynek sajnos néhány fénykép kivételével a dokumentációja nem maradt meg.

Tekintettel arra, hogy a pince gótikus ajtókeretén lévő 1479-es évszám a palota Mátyás-kori átépítésének kezdetét jelenti, és, hogy a pince fölött álló épületről semmit sem tudtunk, pedig ez is a kert szerves tartozéka volt a 15. század végén, ezért kénytelenek voltunk ezen a területen is kisebb kutatást végezni.

A pince fölött nyitott kutatóárkok alapján megállapítható volt, hogy itt a hegyoldalban egy terrazopadlós faépület épült a Mátyás-korban. Az épület DNy-i sarkához gáddal kapcsolódó pince csak részben nyúlik a ház alá.

Az ásatás során az is megállapítható volt, hogy a Mátyás-kori kerti épület nagyobbik része az irodaépületünk alatt fekszik, így a további kutatás lehetetlen.

Munkatársak: Szőke Mátyás, Buzás Gergely, Torma Andrea archeobotanikus, Somhegyi Tamás archeozoológus, és Balpataki Katalin muzeológus.

PÁLÓCZI HORVÁTH ANDRÁS – IVÁN LÁSZLÓ

192. Visonta, K-II bánya 2/A

(Heves megye) **Á; Kk**

1998. szeptember 9-től november 10-ig dolgoztunk a fenti területen, amely ma a Visontai bányához tartozik. Még követhető a régi kanyargós Tarnócza-patak, amelynek DNy-i partján van a lelőhely.

Kora tavasszal jártuk be ezt a területet, ahol egy középkori települést jeleztek az onnan begyűjtött leletek. A lelőhely regisztrálása után a bányagazgatóság megbízta a FRACTAL Bt.-t, hogy végezzen a területre kiterjedő geomagnetikus vizsgálatokat. E vizsgálatok dokumentációja és felmérési eredményei ismeretében kezdtük meg a fenti területen a leletmentő régészeti kutatásokat. A munkaterület kialakításánál megtartottuk a FRACTAL Bt. által kimért 20×20-as szelvényeket. A mérési anomáliák szerint a régi patakmederhez közeli területen emelkedő dombháton sűrűsödtek az objektumok, amelyek többnyire kerek gödörbeásások, három helyen putri ház illetve kemence maradványai. A gödrökből nem túl sok, de jellegzetes 13–14. századi cseréptöredékeket össze. De volt néhány ház ahol megfigyeltünk kővel kirakott kemence-padkát, illetve házrészeket. Sajnos az újabb évtizedekben vízelvezető, meliorizációs mezőgazdasági munkákkal sok objektumot szétszántottak, melynek csak maradványait figyelhettük meg. A mintegy 220 méteres terület Ny-i részén a bánya egy kutat fúrt, aminek iszapoló gödrével újabb területeket bolygattak meg. A bányagazgatóság jelentős segítségével sikerült a közel két hónap alatt a kérdéses terület jelentős részét átvizsgál-